NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.410.002.06.2019

Monika Szczęsny
Kierownik Środowiskowego
Domu Samopomocy
w Woli Zbrożkowej
Wola Zbrożkowa 36,
95-015 Głowno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/089 – Pomoc państwa realizowana w formie środowiskowych domów samopomocy udzielana osobom z zaburzeniami psychicznymi

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Zbrożkowej, Wola Zbrożkowa 36, 95-015 Głowno (dalej: „Dom" lub „ŚDS").
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Szczęsny, Kierownik ŚDS od 2012 r. (dalej: „Kierownik").
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykorzystanie środków na funkcjonowanie śds. 2. Spełnianie przez śds standardów usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zgodność realizowanych zadań z obowiązującymi przepisami.
Okres objęty kontrolą	2016-2019 (I kwartał).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1].
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.
Kontroler	Rafał Piotrowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/33/2019 z 1 lutego 2019 r.

(akta kontroli str. 1-5)

[1] Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: „ustawa o NIK".

II. Ocena ogólna[2] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W kontrolowanym okresie ŚDS świadczył usługi na rzecz osób niepełnosprawnych zgodnie z obowiązującymi standardami i przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy[3]. Środki finansowe otrzymywane na funkcjonowanie i rozwój ŚDS wykorzystywane były zgodnie z przeznaczeniem, a miesięczna kwota dotacji prawidłowo wyliczana. Postępowania o udzielenie zamówień publicznych prowadzone były przez ŚDS zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych[4]. Roboty budowlane wykonane zostały terminowo, w oparciu o stosowne pozwolenie na budowę, a ich odbiór zgłoszono właściwemu organowi nadzoru.

Dom posiadał infrastrukturę do prowadzenia zajęć, spełniającą wymogi określone w § 18 rozporządzenia. Dokumenty dotyczące funkcjonowania ŚDS przyjęte zostały zgodnie z wymaganym trybem. Placówka zatrudniała odpowiednią liczbę pracowników, spełniającą wymogi w zakresie kwalifikacji i stażu zatrudnienia. Występowały natomiast okresy niezapewnienia uczestnikom Domu opieki psychologicznej, chociaż Kierownik podejmowała starania na rzecz stałego zatrudnienia psychologa.

Prawidłowo planowano i organizowano zajęcia dla uczestników, a także we właściwy sposób prowadzono dokumentację indywidualną i zbiorczą podopiecznych. Podejmowano również różnorodną współpracę z innymi podmiotami w zakresie integracji społecznej uczestników. Terminowo przekazywano do odpowiednich jednostek roczne sprawozdania z prowadzonej działalności, jak również miesięczne meldunki na temat liczby uczestników Domu, ujmując w nich dane zgodne ze stanem faktycznym. Kontrole przeprowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane[5] wykazały, że obiekt zapewnia bezpieczne użytkowanie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Wykorzystanie środków na funkcjonowanie śds.

Opis stanu faktycznego

Gmina Głowno[6] zawarła ze Stowarzyszeniem Centrum Wspierania Inicjatyw z siedzibą w Olszowcu[7] dwie umowy[8] na prowadzenie ŚDS w latach 2012-2017 i 2017-2022. W umowach określono, iż środki przeznaczane na inwestycje/zakupy inwestycyjne mają być wydatkowane na podstawie ustawy Pzp[9]. ŚDS wnioskował o dotacje przekazywane przez Wojewodę Łódzkiego za pośrednictwem Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 6-28)

---

[2] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

[3] Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm., dalej: „rozporządzenie".

[4] Dz. U. z 2018 r. poz.1986 ze zm., dalej: „ustawa Pzp".

[5] Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 ze zm., dalej: „ustawa Prawo budowlane".

[6] Dalej: „Gmina".

[7] Dalej: „Stowarzyszenie".

[8] Umowa nr 1/12 z dnia 2 października 2012 r. o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Przystosowanie budynku po byłej Szkole Podstawowej w Woli Zbrożkowej na potrzeby uruchomienia i prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy dla podopiecznych zamieszkałych na terenie gminy Głowno i terenach gmin ościennych- przystosowanie budynku po byłej SP w Woli Zbrożkowej na Środowiskowy Dom Samopomocy, a następnie jego prowadzenie".
Umowa nr 1/2017 dot. prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Woli Zbrożkowej w latach 2017-2022 i rozwoju jego infrastruktury.

[9] § 5 umowy nr 1/12 z dnia 2 października 2012 r. oraz § 18 umowy nr 1/2017 z dnia 12 kwietnia 2017 r.

Łączna kwota dotacji otrzymanych przez ŚDS z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi[10] wyniosła 3.492,2 tys. zł, w tym:

- w 2016 r. – 1.313,2 tys. zł, z tego 695 tys. zł na zadania inwestycyjne i 618,2 tys. zł na wydatki bieżące,
- w 2017 r. – 1.312,5 tys. z (odpowiednio 680 tys. zł i 632,5 tys. zł),
- w 2018 r. - 866,5 tys. zł (odpowiednio 103 tys. zł i 763,5 tys. zł).

Przyznane środki zostały w całości wykorzystane.

Dotacje na zadania inwestycyjne w łącznej kwocie 1.478 tys. zł wydatkowane zostały na:

- w 2016 r. – wykonanie termomodernizacji budynku Domu (160 tys. zł), dokończenie adaptacji ŚDS (485 tys. zł), zakup pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych (50 tys. zł);
- w 2017 r. – dokończenie adaptacji budynku ŚDS (680 tys. zł);
- w 2018 r. modernizację źródła ciepła (103 tys. zł).

W przedmiocie przyznania dotacji na ww. zadania inwestycyjne Wojewoda nie zawierał umów z ŚDS. Środki zostały przyznane na podstawie wniosków o udzielenie dotacji, które zawierały m.in. uzasadnienie zwiększenia dotacji na prowadzenie i rozwój infrastruktury ŚDS oraz dokładny opis celu i rodzaju planowanych wydatków. Do wniosków dołączano programy inwestycyjne, obejmujące opisy planowanych zadań, uzasadnienie, zakres oraz okres ich realizacji, ocenę efektywności inwestycji, szacunkowe koszty, plany finansowe oraz harmonogramy prac.

Dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia Domu zostały wykorzystane w łącznej kwocie 2.014,2 tys. zł, zgodnie z przeznaczeniem, przede wszystkim na wynagrodzenia z pochodnymi i zakup materiałów i wyposażenia.

(dowód: akta kontroli str. 463-513, 527-542)

Z wykorzystania otrzymanych dotacji ŚDS składał do Wojewody Łódzkiego kwartalne sprawozdania w systemie CAS. Wszystkie sprawozdania zostały złożone terminowo.

(dowód: akta kontroli str. 319-345)

W latach 2016–2018 corocznie wydawane przez Wojewodę Łódzkiego „Zasady udzielania gminom i powiatom województwa łódzkiego dotacji celowych na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na prowadzeniu i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz sprawowania nadzoru nad wykorzystaniem udzielonych dotacji i funkcjonowaniem tych jednostek (...)" stanowiły m.in., że dotacja miesięczna dla jst na prowadzenie i rozwój infrastruktury domu jest naliczana jako iloczyn liczby osób posiadających aktualne skierowanie do korzystania z usług domu oraz średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika, jednak w kwocie nie wyższej niż iloczyn statutowej liczby uczestników oraz średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika.

(dowód: akta kontroli, str. 514-519)

Z wykorzystania otrzymanych dotacji rozliczano się terminowo i prawidłowo, sporządzając w tym celu niezbędne sprawozdania. Do ŁUW przedkładano miesięczne meldunki na temat liczby uczestników ŚDS, które składano w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Otrzymywana miesięczna kwota dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia ŚDS była prawidłowa. Na podstawie analizy losowo wybranych 15 meldunków miesięcznych z lat 2016-2018 (po 5 z każdego roku) ustalono, że w 14 przypadkach wykazana w meldunkach liczba

[10] Dalej: ŁUW".

uczestników przebywających w ŚDS odpowiadała liczbie uczestników potwierdzonych w listach obecności. W jednym przypadku (meldunek za listopad 2018 r.) wykazano 43 osoby zamiast 44, co wyjaśniono omyłką pisarską.

(dowód: akta kontroli str. 29-102, 439-445, 454)

W latach 2016-2018 ŚDS przeprowadził łącznie 5 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w tym 4 o wartości powyżej 30 tys. euro. W badanym okresie w ŚDS obowiązywały dwa regulaminy udzielania zamówień publicznych: dla zamówień o wartości szacunkowej przekraczającej równowartość kwoty 30 tys. euro oraz dla zamówień nieprzekraczających równowartości tej kwoty.

W toku kontroli zbadano dwa losowo wybrane postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, związane z dokończeniem adaptacji budynku ŚDS, których wartość w 2016 r. wyniosła 470 tys. zł, a w 2017 r. – 1.168,1 tys. zł. Postępowania te, dla których inwestorem było Stowarzyszenie, każdorazowo obejmowały swym zakresem roboty budowlane. W ramach postępowania prowadzonego w 2016 r. (jako I etap adaptacji budynku) m.in. dobudowano do istniejącego budynku salę ogólną oraz wybudowano klatkę schodową, szyb windowy oraz sterownię. Postępowanie prowadzone w 2017 r. (II etap) obejmowało m.in. roboty rozbiórkowe, murowane, instalacyjne i wykończeniowe oraz zagospodarowanie terenu działki. W trakcie prowadzenia ww. prac budowalnych ŚDS zapewnił uczestnikom bezpieczny pobyt w pomieszczeniach budynku, w których roboty nie były prowadzone.

Oba postępowania zlecono oferentom wybranym każdorazowo w przetargu nieograniczonym. Przed przystąpieniem do wykonania zadań uzyskano jedno pozwolenie na budowę (wraz ze zm.)[11], sporządzono kosztorysy inwestorskie oraz przeprowadzono postępowania przetargowe. Po zakończeniu inwestycji wykonane roboty odebrano komisyjnie, a prace zostały zgłoszone do odbioru właściwemu organowi nadzoru[12]. Badanie prawidłowości realizacji tych postępowań wykazało, że wykonawców wyłoniono zgodnie z przepisami ustawy Pzp, zamówione roboty budowlane zostały wykonane terminowo, zgodnie z pozwoleniami na budowę i kosztorysami, a faktury opłacone w kwotach z nich wynikających.

(dowód: akta kontroli str. 460-461, 543-547)

Przeprowadzone w toku kontroli oględziny obiektów ŚDS wykazały, że spełnione zostały standardy określone w § 18 rozporządzenia. Dom funkcjonował w budynku (częściowo dwukondygnacyjnym) zaadaptowanym po byłej szkole podstawowej. Teren wokół budynku był utwardzony kostką brukową, bez zapadnięć i nierówności; posiadał wyznaczone dwa miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych. Obiekt ŚDS pozbawiony był barier architektonicznych, ciągi komunikacyjne były szerokie i umożliwiały poruszanie się osobom na wózkach inwalidzkich, a w budynku zainstalowana była winda. W ŚDS znajdowały się następujące pomieszczenia:

- sala ogólna umożliwiająca spotykanie się uczestników zajęć i ich rodzin (świetlica),
- jadalnia mogąca pełnić funkcję klubu lub sali aktywizacji i terapii zajęciowej,
- pracownia kulinarna z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego,
- sala kosmetyczno-higieniczna,
- pokój poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego pełniący również funkcję pokoju wyciszenia,
- sala terapii zajęciowej (m.in zajęcia: rękodzielnicze, plastyczne, arteterapii),
- sala do spędzania czasu wolnego, w której prowadzono zajęcia komputerowe, biblioterapię, muzykoterapię,

[11] Decyzja nr 1299/2016 z dnia 4 listopada 2016 r. wraz ze zmianą nr 1535/2017 z dnia 1 grudnia 2017 r.
[12] Pismo z dnia 17 września 2018 r.

- pomieszczenia techniczne i magazyny,
- dwie sale rehabilitacyjne.

W ŚDS znajdowało się łącznie dziesięć łazienek - toalet, w tym: dwie żeńskie, dwie męskie, trzy dla osób niepełnosprawnych oraz trzy dla personelu. Trzy łazienki były wyposażone w natryski, w tym dwie dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia ŚDS były wyposażone w sprzęt do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących, w tym m.in. do treningu samoobsługi i zaradności życiowej (pralka automatyczna, żelazko, deska do prasowania, suszarka do włosów i inne), sprzęt sportowo-rekreacyjny, komputerowy i muzyczny, urządzenia tv-audio-video, sprzęt rehabilitacyjny (bieżnia, rowery treningowe, uniwersalny gabinet usprawniania leczniczego, rotory, stoły do masażu, laser do miejscowych zabiegów, lampa solux). Powierzchnia użytkowa Domu przypadająca na jednego uczestnika wynosiła ponad 17 m^2.

(dowód: akta kontroli str. 116-117, 520)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie i rozwój ŚDS były wykorzystywane zgodnie z umowami zawartymi z Gminą, a miesięczna kwota dotacji prawidłowo wyliczana. Postępowania o udzielenie zamówień publicznych prowadzone były zgodnie z wymogami ustawy Pzp. Na przeprowadzenie robót budowlanych uzyskano stosowne pozwolenia, a po zakończeniu prac zgłoszono je do odbioru właściwemu organowi nadzoru. Roboty budowalne zostały wykonane terminowo oraz zgodnie z pozwoleniem na budowę. W wymaganych terminach przekazywano do ŁUW miesięczne informacje o rzeczywistej liczbie uczestników Domu, wykazując w nich (poza jednym przypadkiem nieznacznej rozbieżności) prawidłowe dane. Dom posiadał infrastrukturę do prowadzenia zajęć, spełniającą wymogi określone w § 18 rozporządzenia.

OBSZAR

2. Spełnianie przez śds standardów usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zgodność realizowanych zadań z obowiązującymi przepisami.

Opis stanu faktycznego

ŚDS utworzony został z dniem 1 września 2012 r. i prowadzony był przez Stowarzyszenie. Dom był placówką dziennego pobytu typu ABC[13] przeznaczoną dla 60[14] osób powyżej 18 roku życia, czynną pięć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku), osiem godzin dziennie (7:30-15:30). SDS nie dysponował miejscami całodobowymi.

(dowód: akta kontroli str.128-172)

W latach 2016-2019 (I kwartał) z usług ŚDS korzystały łącznie 94 osoby, w tym:
- w latach 2016 i 2017 - 40 osób według stanu na początek i koniec każdego roku[15];
- w okresie od stycznia do sierpnia 2018 r. - 40 osób, w okresie od września do października - 42 osoby, od listopada do grudnia - 44 osoby[16];
- w okresie od 1 stycznia do 5 marca 2019 r. – 44 osoby[17].

[13] Tj. typ A - osoby przewlekle psychicznie chore, typ B – osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz typ C – osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych).
[14] Zgodnie z postanowieniami statutu.
[15] średnio 39,9 osób miesięcznie w 2016 r. i 40 w 2017 r.
[16] Średnio 41 osób miesięcznie w 2018 r.

Liczba uczestników ŚDS według poszczególnych typów domu wynosiła:
- typ A – 5 w 2016 r., 8 w 2017 r., 6 w 2018 r. oraz 6 w okresie od stycznia do marca 2019 r.;
- typ B – odpowiednio: 20, 17, 16 i 18;
- typ C – odpowiednio: 15, 15, 8 i 20.

Struktura wiekowa uczestników, wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., przedstawiała się następująco: 5 osób w wieku 19-30 lat, 12 w wieku 31-40 lat, 9 w wieku 41-50 lat, po 6 w wieku 51-60 lat oraz 61-70 lat, 5 w wieku 71-80 lat oraz jedna powyżej 80 lat[18].

Na koniec 2018 r. skierowania do ŚDS posiadało 27 mieszkańców gminy Głowno, 11 mieszkańców gminy Domaniewice[19] oraz 6 mieszkańców gminy Bielawy[20].

(dowód: akta kontroli str. 240-281, 353-358, 521-526)

W kontrolowanym okresie ŚDS posiadał dokumenty określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia, tj. statut[21], regulamin organizacyjny[22], program działalności z podziałem na poszczególne typy domów[23] oraz plany pracy na każdy rok. Regulamin organizacyjny, program działalności i roczne plany pracy zostały uzgodnione z Wojewodą Łódzkim i zatwierdzone przez Wójta Gminy Głowno.

(dowód: akta kontroli str.123-216)

ŚDS posiadał aktualne, wymagane przepisami prawa, zgody na użytkowanie budynku wykorzystywanego do prowadzenia zajęć z uczestnikami. Były to:
- pozwolenie na użytkowanie udzielone decyzją[24] Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Zgierzu;
- niewnoszące sprzeciwu stanowisko[25] Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Zgierzu w sprawie zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym (w zakresie ochrony przeciwpożarowej);
- stanowisko[26] Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zgierzu o stwierdzeniu zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym.

W 2012 r. budynek został przejęty przez Stowarzyszenie na potrzeby uruchomienia ŚDS, które w tym samym roku zgłosiło do Starostwa Powiatowego w Zgierzu zmianę sposobu użytkowania przejętego budynku. Organ nadzoru budowalnego nie wniósł sprzeciwu w drodze decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 346-351)

W ŚDS dostępna była książka obiektu budowlanego prowadzona od 1 stycznia 2017 r., w której odnotowywano coroczne i okresowe przeglądy budynków wchodzących w skład ŚDS. Kierownik wyjaśniła, że książka prowadzona w 2016 r. uległa zaginięciu podczas remontu pomieszczeń w siedzibie Stowarzyszenia.

W badanym okresie przeprowadzano corocznie okresowe kontrole wymagane art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, a w 2017 r. przeprowadzono kontrolę okresową stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia, wymaganą art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 217-225, 282-318, 439-445)

---

[17] Średnio 44 osoby miesięcznie w 2019 r.
[18] W dniu 31grudnia 2016 r. struktura wiekowa wynosiła odpowiednio: 5, 9, 6, 7, 7, 4 i 2 osoby, a w dniu 31 grudnia 2017 r. – 3, 7, 7, 10, 6, 5 i 2 osoby.
[19] Na mocy Porozumienia Międzygminnego z dnia 5 listopada 2014 r.
[20] Na mocy Porozumienia Międzygminnego z dnia 10 sierpnia 2018 r.
[21] Wprowadzony zarządzeniem nr 2 Prezesa Stowarzyszenia z dnia 12 października 2012 r., zmieniony 4 listopada 2017 r. zarządzeniem nr 1/2017.
[22] Wprowadzony zarządzeniem nr 1 Prezesa Stowarzyszenia z dnia 12 października 2012 r., zmieniony 4 listopada 2017 r. zarządzeniem nr 2/2017.
[23] Wprowadzony zarządzeniem nr 2 Kierownika ŚDS z dnia 6 maja 2013 r.
[24] Nr 205/2018 z dnia 28 września 2018 r.
[25] Znak PZ.5564.69.3.2018 z dnia 14 września 2018 r.
[26] Znak PPIS-Zg-ZNS-443/77/276/2018 z dnia 14 września 2018 r.

W Domu zatrudnionych było: 13 osób w 2016 r., 12 w 2017 r., 16 w 2018 r.[27] i 15 w 2019 r. (na dzień 5 marca)[28], a łączny wymiar zatrudnienia wynosił odpowiednio: 10,10; 10,20; 12,70 oraz 11,95 etatu. W latach 2016-2018 średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego[29] w przeliczeniu na jeden etat wynosiło odpowiednio: 2.243 zł, 2.396 zł i 2.741 zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. ŚDS zatrudniał następujących pracowników wchodzących w skład zespołu: psychologa, pracownika socjalnego, dwóch fizjoterapeutów, opiekuna, dwóch terapeutów oraz dwóch instruktorów terapii zajęciowej. Kierownik oraz wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia z uczestnikami posiadali kwalifikacje określone w §§ 9 i 10 rozporządzenia oraz co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, natomiast kierownik, fizjoterapeuci, opiekunowie, terapeuci, instruktor terapii zajęciowej oraz pracownik socjalny posiadali przeszkolenie i doświadczenie w zakresie prowadzenia treningów umiejętności społecznych (§ 11 ust. 2).

W latach 2016-2019 (do końca lutego) w ŚDS osiągnięty był wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu dla poszczególnych typów domu, określony w § 12 rozporządzenia.

ŚDS korzystał z usług psychologa zatrudnionego w następującym wymiarze czasu pracy:

- w 2016 r. - od stycznia do listopada - 0,75 etatu; w grudniu - 0,40 etatu;
- w 2017 r. - od stycznia do października - 0,40 etatu (w listopadzie i grudniu psycholog nie był zatrudniony);
- w 2018 r. - od stycznia do lutego - 0,50 etatu; w marcu – 0,75 etatu; od 1 kwietnia do 14 maja - brak psychologa; od 16 maja do 31 grudnia – 0,75 etatu,
- w 2019 r. – od 1 stycznia do 20 marca – brak psychologa; od 21 marca – 0,50 etatu.

Kierownik wyjaśniła, że podejmowała intensywne działania na rzecz zatrudnienia psychologa, zgłaszając ofertę w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgierzu (przedłużaną telefonicznie co miesiąc) i na profilu facebook ŚDS.

W ŚDS nie zatrudniano lekarzy psychiatrów ani lekarzy neurologów. Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika, regularnie umawiane są wizyty uczestników u lekarzy psychiatrów, neurologów i innych, a pracownicy Domu uczestniczą w tych wizytach w celach konsultacyjnych i informacyjnych. Odbywa się to za zgodą uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 359-365, 435-445, 455-456)

W latach 2016-2018 Kierownik ŚDS, stosownie do wymogu § 23 rozporządzenia, organizowała co najmniej raz na 6 miesięcy szkolenia wewnętrzne dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb związanych z funkcjonowaniem ŚDS. Dotyczyły one m.in.: integracji poprzez zajęcia relaksacyjno-sportowe, pracy z rodziną osoby chorej psychicznie/upośledzonej w kierunku integracji społecznej, dokumentowania pracy terapeuty, efektywnej pracy w zespole – dobrej komunikacji. W badanym okresie Kierownik ŚDS oraz psycholog i pracownik socjalny przeprowadzili siedem szkoleń (po dwa w latach 2016 i 2017 oraz trzy w 2018 r.).

(dowód: akta kontroli str. 229-238)

Zadania wykonywane przez pracowników ŚDS nie były poddane superwizji, o której mowa w art. 121a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej[30], jak i dokonywanej przez superwizorów działających w ramach procedur psychoterapeutycznych.

(dowód: akta kontroli str. 439-445)

---

[27] Według stanu na koniec każdego z lat objętych kontrolą.
[28] Kierownik ŚDS, dziewięciu pracowników merytorycznych oraz pięciu pracowników obsługi.
[29] Dalej: „zespół".
[30] Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.

Na podstawie analizy losowo wybranej dokumentacji 21 uczestników ŚDS ustalono, że:

- dla wszystkich uczestników opracowano indywidualne plany podstępowania wspierająco-aktywizującego, zgodnie z wymogami określonymi w § 7 ust. 6 i 7 rozporządzenia;
- w skład zespołu opracowującego ww. plany wchodził Kierownik i pracownicy świadczący usługi w ŚDS (m.in: psycholog, fizjoterapeuta, terapeuta), zgodnie z § 2 pkt 7 ww. rozporządzenia. Ww. zespół zbierał się z częstotliwością wskazaną w § 13 ust. 2 rozporządzenia, tj. co najmniej raz na 6 miesięcy;
- wszyscy uczestnicy mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach indywidualnych oraz w zajęciach zespołowych;
- uczestnicy korzystali z usług wyszczególnionych w § 14 pkt. 1-8 i 10 rozporządzenia;
- zakresy terapii odpowiadały zaleceniom indywidualnych planów postępowań wspierająco-aktywizujących;
- w ramach treningu kulinarnego wszystkim uczestnikom zapewniono możliwość spożywania codziennie gorącego posiłku;
- Dom skorzystał z możliwości przewidzianej § 20 rozporządzenia, zapewnienia uczestnikom dowozu na zajęcia z miejsca zamieszkania lub innego miejsca uzgodnionego z Kierownikiem i odwożenia po zajęciach;
- dla wszystkich zbadanych uczestników prowadzono dokumentację indywidualną w zakresie określonym w § 24 ust. 2 rozporządzenia;
- wszyscy uczestnicy ujęci zostali w dokumentacji zbiorczej, której zakres i sposób prowadzenia odpowiadał wymogom § 24 ust. 3-6 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 457-459, 462)

Badanie ankietowe przeprowadzone w toku kontroli wśród opiekunów dwóch uczestników[31] ŚDS wykazało, że:

- świadczone usługi oraz prowadzone zajęcia uznali oni za bardzo dobrze dostosowane do potrzeb uczestników, a także za bardzo dobrze rozwijające umiejętności społeczne uczestników;
- nie ma potrzeby rozbudowywania zakresu świadczonych usług;
- bardzo dobrze ocenili bazę materialną oraz wyposażenie Domu;
- nie stwierdzili występowania mankamentów w funkcjonowaniu ŚDS;
- bardzo dobrze ocenili współpracę z pracownikami ŚDS w celu zapewnienia integracji społecznej uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 352)

W badanym okresie ŚDS nie był kontrolowany przez Wojewodę Łódzkiego, jak również przez inne podmioty (np. Sanepid, NFZ). W 2017 r. przeprowadzona została jedna kontrola przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Głowno - dotycząca wykorzystania dotacji na prowadzenie Domu w 2016 r., a w szczególności wydatków na rozbudowę ŚDS (dokumentacja przetargowa, rozstrzygnięcie przetargu, protokół odbioru). W wyniku kontroli nie sformułowano żadnych zastrzeżeń ani uwag.

(dowód: akta kontroli str. 226-228)

ŚDS, w terminach określonych przez Wojewodę, tj. do piątego dnia następnego miesiąca, przekazywał do ŁUW informacje o liczbie osób faktycznie uczestniczących w zajęciach Domu w danym miesiącu, w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Meldunki te (poza jednym przypadkiem opisanym w pkt. 1 niniejszego wystąpienia) zawierały zgodne ze stanem faktycznym dane o liczbie statutowej miejsc, a także rzeczywistej i średniomiesięcznej liczbie uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 29-102, 439-453)

[31] Pozostali uczestnicy nie posiadali opiekunów prawnych.

Roczne sprawozdania z działalności ŚDS za lata 2016-2018 przedłożone zostały do Wójta Gminy Głowno oraz do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej ŁUW w termiach określonych w § 25 ust. 3 rozporządzenia. Sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i zawierały elementy określone w § 25 ust. 2 ww. rozporządzenia. Do ww. sprawdzań nie zgłaszały do nich uwag.
ŚDS składał do Urzędu Gminy Głowno sprawozdania z realizacji zadań publicznych[32], w których zawarte były informacje dotyczące m.in. form i efektów prowadzonej działalności, wysokości poniesionych wydatków, liczby pracowników oraz liczby uczestników (w tym ich rotacji), form współpracy z innymi podmiotami oraz informacje o planowanych zmianach w zakresie funkcjonowania Domu. Do ww. sprawozdań nie zgłaszano uwag.

(dowód: akta kontroli str. 239-281, 366-434)

W badanym okresie pracownicy ŚDS współpracowali m.in. z nw. podmiotami, określonymi w § 21 rozporządzenia, w zakresie integracji społecznej swoich uczestników:

- Środowiskowymi Domami Samopomocy w Olszowcu, Dąbrówce oraz Głownie, poprzez udział w imprezach integracyjnych, warsztatach i szkoleniach,
- Zespołem Szkół w Popowie Głowieńskim oraz Zespołem Szkół Specjalnych nr 5 w Głownie poprzez kontakty z dziećmi i młodzieżą,
- Gminnym Ośrodkiem Upowszechniania Kultury poprzez udział w zajęciach z biblioterapii,
- Ośrodkiem hipoterapii, jazdy konnej i dogoterapii oraz gospodarstwem agroturystycznym (efektywne spędzanie czasu wolnego),
- Centrum kształcenia i wychowania OHP w Dobieszkowie,
- parafiami, m.in. poprzez udział w corocznie organizowanej wigilii oraz śniadaniu wielkanocnym,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu w zakresie składania wniosków o dofinansowanie dla uczestników,
- Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi w ramach pozyskiwania środków inwestycyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 239-281, 439-445)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie Dom w sposób prawidłowy świadczył usługi określone w rozporządzeniu. Placówka posiadała uzgodnione z Wojewodą i zatwierdzone przez organ zlecający dokumenty określające jej funkcjonowanie, tj. regulamin organizacyjny, program działalności i roczne plany pracy. W ŚDS spełnione były wymagane wskaźniki zatrudnienia członków zespołu, a pracownicy posiadali odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Występowały natomiast okresy niezapewnienia uczestnikom Domu opieki psychologicznej, chociaż Kierownik podejmowała starania na rzecz zatrudnienia psychologa. W ŚDS prowadzono wymaganą dokumentację indywidualną i zbiorczą podopiecznych, a także podejmowano współpracę z innymi podmiotami w zakresie integracji społecznej uczestników. Sprawozdania z działalności Domu sporządzano rzetelnie, a następnie terminowo przekazywano do Wójta Gminy i do ŁUW. Kontrole przeprowadzone na podstawie przepisów ustawy Prawo budowlane wykazały, że obiekt zapewnia bezpieczne użytkowanie.

[32] Na podstawie umów zawartych z Gminą Głowno: nr 1/12 z dnia 2 października 2012 r. i nr 1/2017 z dnia 12 kwietnia 2017 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Łódź, dnia 26 kwietnia 2019 r.

Kontroler
Rafał Piotrowski
starszy inspektor kontroli państwowej

Piotrowski
.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

P. Szewczyk
.....
podpis